Δήμος Αλιστράτης

Δήμος Αλιστράτης

- Έδρα του Δήμου: **Αλιστράτη**
- Απόσταση: **47 χλμ.** από την πόλη των Σερρών
- Πληθυσμός Δήμου: **4.074 κάτοικοι** (απογραφή 2001)
- Στοιχεία Δήμου:

Πλ. Ελευθερίας
Τ.Κ. 620 45 Αλιστράτη
τηλ.: 23243 50300
23240 20410
Fax: 23240 20420
e-mail:dimalist@otenet.gr

Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών:
τηλ. 23240 20446

Δημοτικά Διαμερίσματα:

- **Αγιοχωρίου**
- **Λευκοθέας**
- **Μανδηλίου**
- **Σκοπιάς**
- **Σταθμού Αγγίστας**

Ιστορικά στοιχεία

Η Αλιστράτη στο παρελθόν ήταν ένα από τα μεγαλύτερα κεφαλοχώρια της περιοχής ανάμεσα στα όρη Μενοίκιο και Παγγαίο. Σύμφωνα με μια εκδοχή η αρχική της θέση ήταν στο χώρο, όπου σήμερα βρίσκεται το μοναστήρι της Αγίας Κυριακής. Το παλιό της όνομα ήταν Αλεκτρυούπολις. Η επικρατέστερη εκδοχή για το νέο της όνομα είναι ότι προήλθε από την παραφθορά του ονόματος "Αρχιστράτη", το οποίο συναντάται σε παλιά έγγραφα.

Κατά τον 19ο αιώνα υπήρξε σημαντικό, εμπορικό, πνευματικό και πολιτιστικό κέντρο της περιοχής, εξαιτίας της θέσης της. Βρισκόταν στη μέση, αλλά και στο υψηλότερο σημείο της διαδρομής διακίνησης των προϊόντων ανάμεσα στις Σέρρες και τη Δράμα.

Το 1825 στην Αλιστράτη μεταφέρθηκε η έδρα της Μητρόπολης Δράμας. Την εμπορική της ανάπτυξη ακολούθησε μια άνευ προηγουμένου εκπαιδευτική δραστηριότητα. Την εποχή εκείνη ιδρύθηκε και λειτούργησε η περίφημη Κεντρική Σχολή Αλιστράτης, ένα ανώτερο εκπαιδευτικό ίδρυμα για τα δεδομένα της εποχής (1840 - 1850), το οποίο προετοίμαζε τους μέλλοντες δασκάλους να διδάξουν στα λειτουργούντα Δημοτικά Σχολεία. Αρχές του 20ου αιώνα λειτούργησε η Αστική Σχολή Αλιστράτης και ένα από τα τρία ελληνικά οικοτροφεία της περιοχής των Σερρών. Οι κάτοικοι της Αλιστράτης διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στην επιτυχή έκβαση του Μακεδονικού Αγώνα.

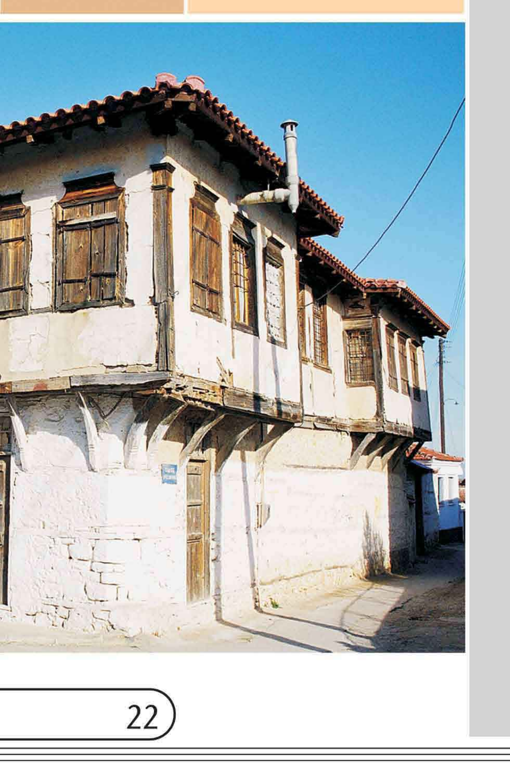

Η Αλιστράτη σήμερα

Η Αλιστράτη κατοικείται από τρεις ομάδες πληθυσμού: τους ντόπιους, τους πρόσφυγες από τον Πόντο, τη Θράκη, τη Μ. Ασία και από άλλα μέρη και αυτούς που προέρχονται από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Τα τελευταία χρόνια διαμένουν στο Δήμο για μεγάλα χρονικά διαστήματα οι λεγόμενοι εποχιακοί εργάτες, στην πλειοψηφία τους από τη Βουλγαρία, οι οποίοι συμβάλλουν με την εργασία τους στην παραγωγή και ανάπτυξη του τόπου.

Η πλειοψηφία των κατοίκων ασχολείται με τη γεωργία. Κύρια γεωργικά προϊόντα της περιοχής είναι ο καπνός, το βαμβάκι, τα σιτηρά, το καλαμπόκι, τα τεύτλα και τα χόρτα για ζωοτροφές. Τελευταία παρατηρείται και μια στροφή προς την αμπελουργία, στην οποία η Αλιστράτη είχε μακρά παράδοση. Παράλληλα με τις γεωργικές δραστηριότητες, έχει αναπτυχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό και η κτηνοτροφία.

Ιστορικοί τόποι

Στη Σκοπιά υπάρχουν απομεινάρια αρχαίας μακεδονικής φρυκτωρίας, στο ύψωμα "Μέγας Αλέξανδρος" και στο Σιδηροδρομικό Σταθμό Αγγίστας μακεδονικοί τάφοι.

Αξιοθέατα

Αλιστράτη

Ενδιαφέρον για τον επισκέπτη παρουσιάζουν οι μικρές γειτονιές με τα στενά δρομάκια και τις χαρακτηριστικές ανηφοριές, η εξωραϊσμένη παλιά πλατεία, στην οποία διατηρούνται μερικά νεοκλασικά αρχοντικά, χαρακτηριστικό δείγμα της αρχιτεκτονικής των αρχών του 19ου αιώνα. Ξεχωρίζει, επίσης, το πανέμορφο καμπαναριό και το περίτεχνο τέμπλο της μεταβυζαντινής εκκλησίας του Αγίου Αθανασίου.

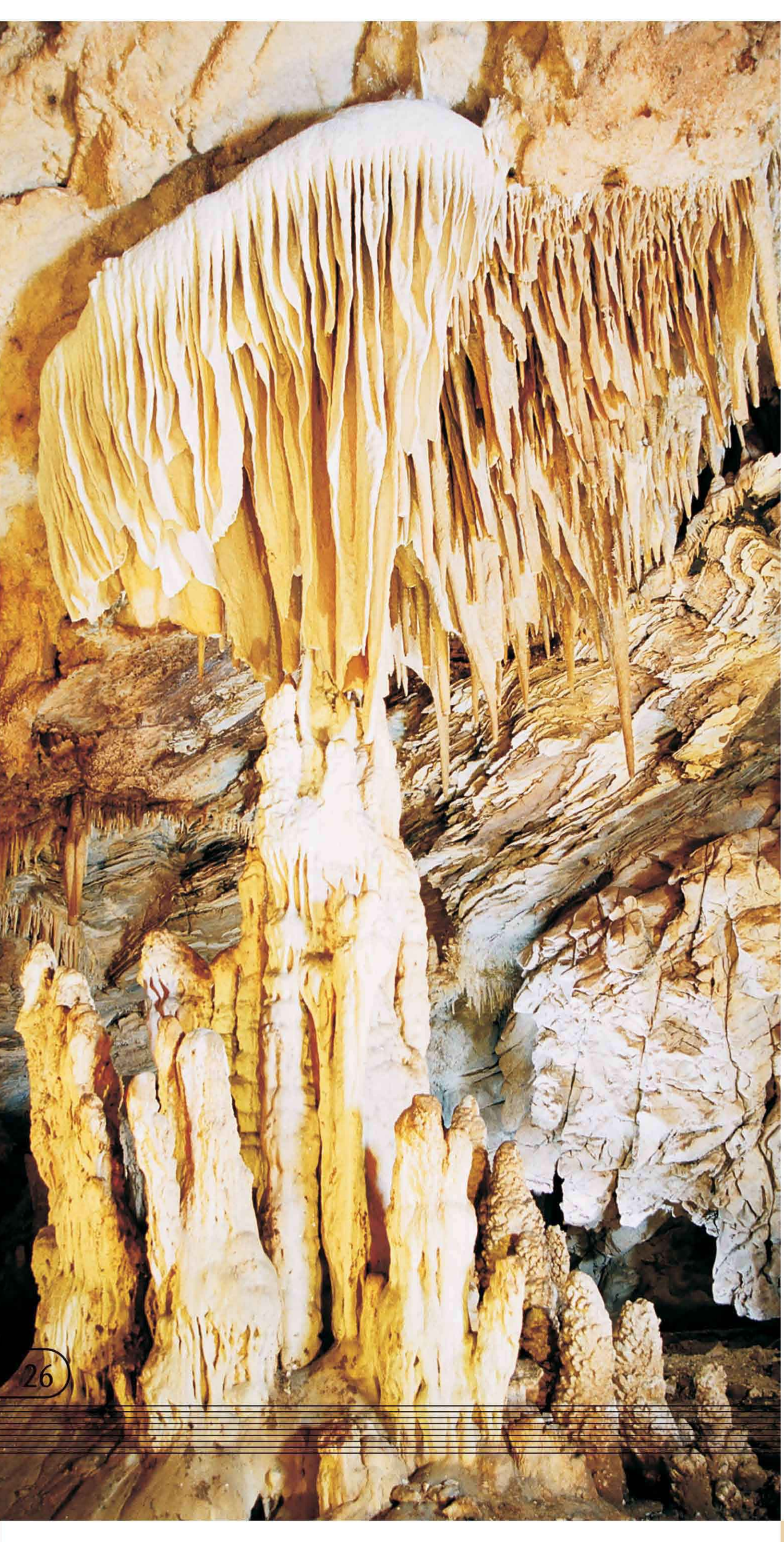

Σπήλαιο Αλιστράτης

Ανακαλύφθηκε το 1958 από το δάσκαλο Δ. Ιατρίδη και μια ομάδα νέων από το χωριό Συμβολή Σερρών. Το συνολικό μήκος των γνωστών κύριων διαδρόμων του, καθώς και των δευτερευόντων, ανέρχεται σε 3 χλμ. περίπου. Το δάπεδο είναι σχεδόν οριζόντιο με μικρές κλίσεις. Το αρχικό συναίσθημα που κυριεύει τον επισκέπτη είναι το δέος, καθώς διασχίζει τον μήκους 1.000 μέτρων διάδρομο του σπηλαίου. Η θερμοκρασία είναι σταθερή στους 20ο C και η υγρασία 70 - 75%. Η πληθωρική εμφάνιση των σταλακτιτών, σταλαγμιτών και των εκκεντριτών, που με σιωπηλή μεγαλοπρέπεια προβάλλουν από όλες τις μεριές, συνθέτουν φαντασμαγορικές εικόνες.

Εκτός από την αποκρυσταλλωμένη πραγματικότητα, χιλιάδες νυχτερίδες διαφόρων ειδών και αρκετά είδη μικροοργανισμών αποτελούν τους μόνιμους κατοίκους του σπηλαίου. Ξεχωρίζει η "Alistratia Beroni", ένα ισόποδο 3 χιλιοστών, άγνωστο στην παγκόσμια βιβλιογραφία μέχρι τη στιγμή που ανακαλύφθηκε εδώ.

Το σπήλαιο της Αλιστράτης θεωρείται ένα από τα ωραιότερα και μεγαλύτερα όχι μόνο της Ελλάδας αλλά και ολόκληρης της Ευρώπης. Βρίσκεται 6 χλμ. νοτιοδυτικά της ομώνυμης έδρας του δήμου, στη θέση "Πετρωτό". Απέχει από τις Σέρρες 50 χλμ., από τη Δράμα 25 χλμ. και από Καβάλα 55 χλμ. Είναι επισκέψιμο όλες τις ημέρες του χρόνου από τις 9.00 π.μ. έως και τις 7.00 μ.μ. Υπάρχει ξεναγός και η περιήγηση διαρκεί περίπου μία ώρα.

Στο χώρο του σπηλαίου έχει δημιουργηθεί Κέντρο Πληροφόρησης, όπου οι επισκέπτες μπορούν να πληροφορηθούν και να θαυμάσουν, μέσω τρισδιάστατων φωτογραφιών (3-D), τα αξιοθέατα της περιοχής όπως: το Φαράγγι του Αγγίτη, τα άλλα τέσσερα σπήλαια που υπάρχουν, το Ζωολογικό Κήπο της Αλιστράτης, τα αρχαία Ορυχεία της Αλιστράτης, τους Μακεδονικούς τάφους της Αγγίστας και φυσικά όλες τις φυσικές ομορφιές του Νομού Σερρών.

Σπήλαιο Αλιστράτης Α.Ε.
τηλ. 23240 82045,
FAX: 23240 82046
e-mail:alscav@otenet.gr
http:www.alistraticave.gr
Αναψυκτήριο:
τηλ. 23240 82047

Φαράγγι Αγγίτη

Λίγα μέτρα κάτω από τη σιδηροδρομική γραμμή που περνάει δίπλα από το χώρο του Σπηλαίου Αλιστράτης, βρίσκεται το φαράγγι του Αγγίτη, το "Βράους", όπως το λένε οι ντόπιοι. Γιγάντιοι όγκοι από συμπαγή πετρώματα ξεκινούν κάτω απ' τη μια και την άλλη όχθη του ποταμού και ορθώνονται ως πανύψηλα τοιχώματα ορίζοντας την πορεία του και συνθέτοντας ένα θέαμα εκπληκτικό. Στα περίπου 15 χλμ. της κοιλάδας του ποταμού υπάρχουν σπήλαια που κατά το παρελθόν κατοικήθηκαν από ανθρώπους. Ευρήματα της ανθρώπινης εγκατάστασης αποτελούν τα βραχογραφήματα τα οποία απεικονίζουν ανθρώπινα πρόσωπα καθώς και ζώα. Η χρονολόγηση τους θεωρείται επισφαλής. Κατά μία άποψη είναι από τον 5 - 6ο μ.Χ. αιώνα. Ο ποταμός Αγγίτης αποτελεί ιδανικό περιβάλλον για Rafting.

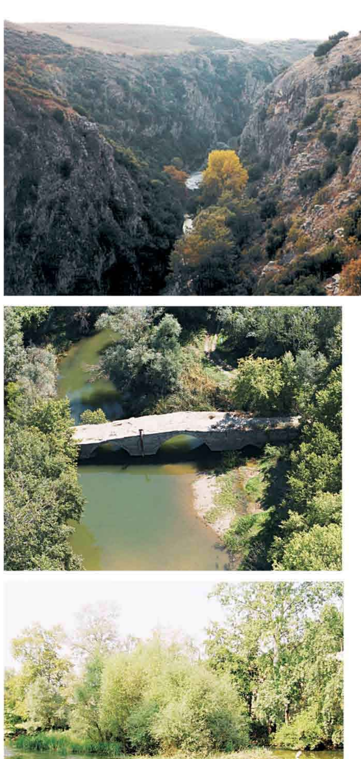

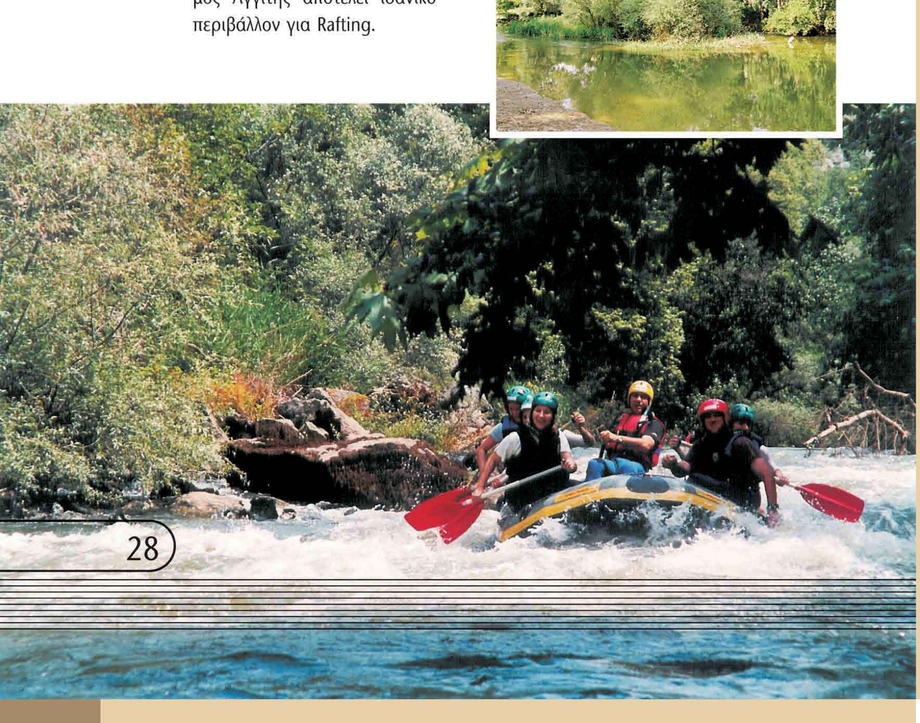

Άλλοι αξιόλογοι τόποι

Στην Αλιστράτη, στο λόφο του Αγίου Κωνσταντίνου βρίσκεται πάρκο αναψυχής με μικρό ζωολογικό κήπο. Στις πλαγιές του Μενοικίου βρίσκεται το Μανδήλι. Πρόκειται για ένα όμορφο χωριό με γραφική πλατεία και παραδοσιακό χρώμα, που τη σκιάζουν πανύψηλα πλατάνια και τη δροσίζουν κρυστάλλινα νερά. Στον Σ.Σ. Αγγίστας ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να απολαύσει τον ποταμό Αγγίτη και την παλιά πέτρινη γέφυρα. Έχει συνολικό μήκος 59 μ. και θεωρείται το μεγαλύτερο πέτρινο πεντάτοξο κοι οξυκόρυφο γεφύρι στην Ανατολική και το τρίτο σ' όλη τη Μακεδονία. Το πλάτος του είναι 4,50 μ. και το ύψος της μεγαλύτερης καμάρας 5,50 μ. Κατασκευάστηκε την εποχή της πρώιμης Τουρκοκρατίας.

Ι. Μ. Αγίας Κυριακής Αλιστράτης

Δυτικά της Αλιστράτης σε απόσταση 2 χλμ. περίπου σ' ένα ειδυλλιακό τοπίο γεμάτο δένδρα και νερά, δίπλα στην αριστερή όχθη μεγάλης χαράδρας που ξεκινάει απ' το Μενοίκιο και καταλήγει στον Αγγίτη ποταμό, βρίσκεται το μοναστήρι της Αγίας Κυριακής. Η ίδρυση του τοποθετείται γύρω στα 1857. Λόγω της θέσης του υπήρξε κατά την εποχή του Μακεδονικού Αγώνα αλλά και αργότερα, στην περίοδο της τελευταίας βουλγαρικής κατοχής, τόπος σύναξης Ελλήνων ανταρτών. Πυρπολήθηκε το 1906 και το 1917 λεηλατήθηκε από τους Βούλγαρους κατακτητές. Σε παλιότερες εποχές γνώρισε περιόδους ακμής και προόδου.

Ξακουστό όχι μόνο στην Αλιστράτη, αλλά σ' όλη την περιοχή, ήταν το πανηγύρι που γινόταν την ημέρα της μνήμης της Αγίας Κυριακής, στις 7 Ιουλίου.

Ιστορικοί Ιεροί ναοί

Γύρω από την Αλιστράτη, πολύ κοντά, σε απόσταση όχι μεγαλύτερη από 1.500 μέτρα, σε ένα τόξο που ξεκινάει απ' το Νότο και καταλήγει στο Βορρά, είναι κτισμένα 4 εξωκλήσια, όλα πάνω σε λόφους. Νότια, δίπλα στο δρόμο για τα σπήλαια, πολύ κοντά στο χωριό, βρίσκεται το εξωκλήσι του Αγιοθόδωρου και στα δυτικά το εξωκλήσι της Αγίας Τριάδας. Βόρεια, πάνω στις κορυφές δύο λόφων, βρίσκονται το εξωκλήσι του Προφήτη Ηλία και των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης.

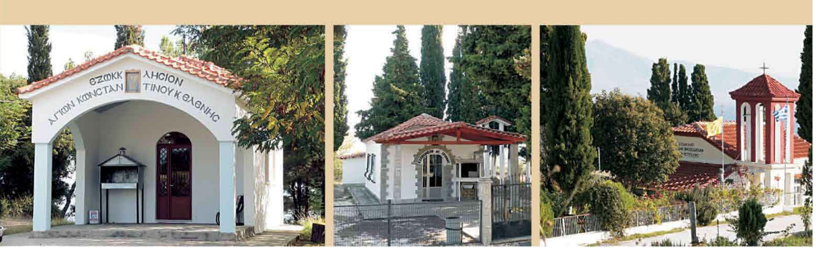

Πολιτιστική υποδομή

Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Αλιστράτης:

Διαχειρίζεται και κατευθύνει την πολιτιστική πολιτική του Δήμου.
τηλ. 2324020413 Fax 2324020420

Φιλαρμονική Αλιστράτης:

Ιδρύθηκε στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Σήμερα αριθμεί 50 πνευστά όργανα και λειτουργεί με εθελοντική προσφορά ισάριθμων μαθητών του Γυμνασίου - Λυκείου Αλιστράτης. Στεγάζεται στο κατάλληλα κατασκευασμένο για το σκοπό αυτό κτήριο της Μουσικής Σχολής Αλιστράτης, όπου παραδίδονται μαθήματα και γίνονται οι απαραίτητες πρόβες.

Πολιτιστικοί Σύλλογοι

- Πολιτιστικός Σύλλογος Αλιστράτης - Αλιστράτη
- Λαογραφικός Σύλλογος Αλιστράτης - Αλιστράτη
- Πολιτιστικός Σύλλογος Μανδηλίου "Η Αγάπη" - Αλιστράτη
- Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος "Η Ζωοδόχος Πηγή" - Σκοπιά

Κορυφαίες πολιτιστικές εκδηλώσεις

"Αλέστρια"

Η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Αλιστράτης το πρώτο δεκαήμερο του Ιουλίου διοργανώνει σειρά πολιτιστικών εκδηλώσεων, τα ονομαζόμενα "Αλέστρια", στην έδρα του Δήμου. Οι εκδηλώσεις είναι κυρίως μουσικές, χορευτικές και θεατρικές.

"Το κάψιμο του ψύλλου"

Το έθιμο "Το κάψιμο του ψύλλου" αναβιώνει την Τσικνοπέμπτη στην κεντρική πλατεία της Αλιστράτης. Από πολύ παλιά υπήρχε συνήθεια κατά τη διάρκεια των Απόκρεω να ανάβουν φωτιές στ' αλώνια ή σε άλλους ελεύθερους χώρους και να πηδούν μικροί και μεγάλοι από πάνω για να "καούν οι ψύλλοι", οι οποίοι ταλαιπωρούσαν τότε τον κόσμο. Το έθιμο αναβιώνει σήμερα ως εξής: την Τσικνοπέμπτη οι κάτοικοι της Αλιστράτης δημιουργούν στην κεντρική πλατεία ένα μεγάλο σωρό από πουρναρόξυλα. Στη συνέχεια κατασκευάζουν ένα μεγάλο ομοίωμα ψύλλου, το οποίο κρεμάνε με σύρμα πάνω από τον σωρό των ξύλων και το βάζουν φωτιά. Σκοπός τους είναι να αρπάξει φωτιά ο ψύλλος και να καεί, έτσι όπως τον μετακινούν επίτηδες πάνω από τη φωτιά. Αμέσως ακολουθεί γλέντι με προσφορά βραστής γίδας, ποτών και με χορό υπό τους ήχους της φιλαρμονικής και των παραδοσιακών οργάνων μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

Πολιτιστικές εκδηλώσεις στα Δημοτικά Διαμερίσματα

Αλιστράτη

- 7 Ιουλίου, πανηγύρι της αγίας Κυριακής.
- 6 Ιανουαρίου (Θεοφάνια), εκδηλώσεις με λαϊκά δρώμενα και χορευτικά.
- Οκτώβριος, γιορτές αφιερωμένες στους απελευθερωτικούς εθνικούς αγώνες.

Αγιοχώρι

- Πανηγύρι αγίου Γεωργίου, όπου προσφέρεται στους επισκέπτες "τσικνωμένο γάλα".

Σκοπιά

- Πανηγύρι της Παναγίας, τον Δεκαπενταύγουστο.
- Πανηγύρι της Ζωοδόχου Πηγής. Γιορτάζει η ομώνυμη εκκλησία, που βρίσκεται σε μια χαράδρα του βουνού, σε αρκετή απόσταση από το χωριό. Προσκυνητές απ' την Αλιστράτη, την Καλλιθέα και τα γύρω χωριά διανυκτερεύουν εκεί για "το καλό της χρονιάς".

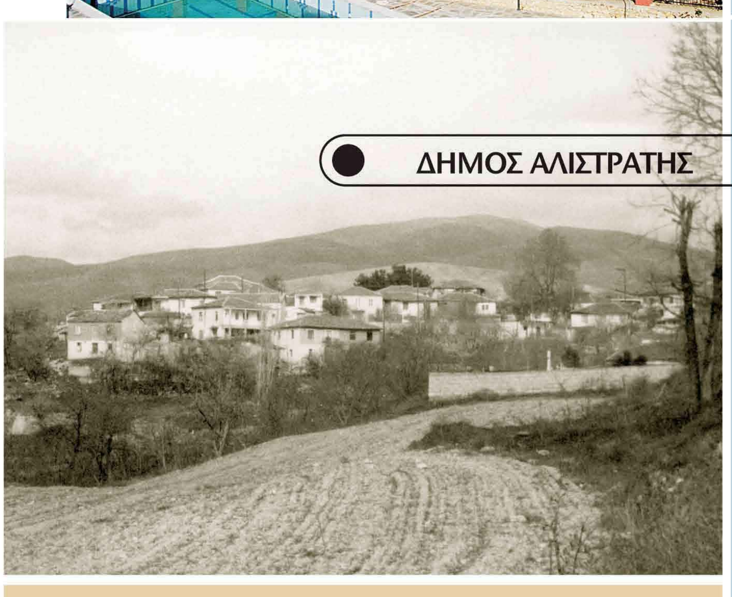

Μανδήλι

- 16 Αυγούστου (ημέρα του αγίου Μανδηλίου), μεγάλο πανηγύρι.

Σ.Σ. Λευκοθέας

- "Γιορτή της Μελιτζάνας". Καθιερώθηκε τα τελευταία χρόνια μετά την καλλιέργεια και συγκομιδή μεγάλων ποσοτήτων μελιτζάνας.

Σ.Σ. Αγγίστας

- 14 Σεπτεμβρίου (ημέρα του Σταυρού), πανηγύρι.

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΕΡΡΩΝ – ΝΕΠΟΣ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΕΡΡΩΝ